

FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 22/2008 rd

Regeringens proposition om godkännande av det i Genève den 8 december 2005 antagna tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna från 1949 rörande antagande av ytterligare ett kännetecken samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 21 oktober 2008 en proposition om godkännande av det i Genève den 8 december 2005 antagna tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna från 1949 rörande antagande av ytterligare ett kännetecken samt med förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i protokollet som hör till området för lagstiftningen (RP 174/2008 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- enhetschef, ambassadråd Marja Lehto, utrikesministeriet.

Skriftligt utlåtande har lämnats av

- justitieministeriet
- inrikesministeriet
- försvarsministeriet
- social- och hälsovårdsministeriet
- Finlands Röda kors.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås att riksdagen ska godkänna det i Genève i december 2005 antagna tilläggsprotokollet till Genèvekonventionerna från 1949 rörande antagande av ytterligare ett kännetecken (Protokoll III) samt anta lagen om sättande i kraft av de bestämmelser i tilläggsprotokollet som hör till området för lagstiftningen.

Syftet med Genèvekonventionerna från 1949 och deras tilläggsprotokoll från 1977 är att lindra de negativa effekterna av krig och andra väpnade konflikter samt att skydda offren, särskilt sårade, sjuka och skeppsbrutna, såväl som krigsfångar. Genèvekonventionerna jämte tilläggs-

protokoll hör till de viktigaste avtalsinstrumenten inom internationell humanitär rätt.

I Genèvekonventionerna och deras tilläggsprotokoll skyddas kännetecknen det röda korset och den röda halvmånen och reserveras användningen av dem för de fördragsslutande parternas sjukvårdstrupper, Röda korsets och Röda halvmånens olika organisationer och för vissa i fördragen närmare fastställda syften med anknytning till sjukvård. Under väpnade konflikter används dessa kännetecken för att utmärka själavårds- och sjukvårdstrupper samt andra motsvarande mål som har hand om sjukvård och sjuk-

transport. Attacker mot sådana mål ska anses vara krigsförbrytelser som står i strid med internationell humanitär rätt. Dessa kännetecken igenkänns och erkänns vida omkring i världen, men har trots detta inte lyckats erbjuda ett tillräckligt skydd på alla konfliktområden. Tilläggsprotokollet från 2005 antog därför som komplement till de tidigare kännetecknen ytterligare ett kännetecken, benämnt den röda kristallen.

Finland undertecknade tilläggsprotokoll III den 13 mars 2006. Protokollet trädde internationellt i kraft den 14 januari 2007, och i maj 2008 hade 28 stater förbundit sig till det. För Finlands del träder tilläggsprotokollet i kraft sex månader

efter den dag, då Finland deponerar sitt godkännandeinstrument.

Propositionen innehåller ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i tilläggsprotokollet som hör till området för lagstiftningen. Regeringen har också lämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om användningen av vissa internationellt skyddade beteckningar (RP 88/2008 rd), där det föreslås att den röda halvmånen och den röda kristallen upptas bland de internationellt skyddade kännetecknen. Lagarna avses träda i kraft samtidigt som tilläggsprotokollet träder i kraft nationellt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I de fyra Genèvekonventionerna av 1949 (FördrS 7—8/1955) och deras tilläggsprotokoll I och II skyddas kännetecknen det röda korset och den röda halvmånen. Tilläggsprotokoll III, som definierar ett nytt kännetecken den röda kristallen, antogs den 7 december 2005. Den röda kristallen kompletterar de tidigare kännetecknena det röda korset och den röda halvmånen.

Trots att det röda korset och den röda halvmånen accepterats på bred front råder det en uppfattning om att de är förenade med en viss religiös eller politisk signifikans och därför har det förekommit problem på vissa områden där de använts. Enligt tilläggsprotokoll III kan de fördragsslutande parterna, om de så vill, välja den röda kristallen som permanent beteckning för sina sjukvårdstrupper, i stället för det röda korset eller den röda halvmånen. Å andra sidan är det möjligt att tillfälligt använda den röda kristallen i stället för en äldre beteckning på områden eller i situationer där det äldre kännetecknet av religiösa eller politiska skäl är problematiskt.

Riksdagen godkände den 7 oktober 2008 en lag om ändring av lagen om användningen av vissa internationellt skyddade beteckningar (RP 88/2008 rd), där lagen kompletterades så att den röda halvmånen och den röda kristallen upptas bland de internationellt skyddade kännetecknen.

Med hänvisning till propositionen och övrig utredning anser utskottet att propositionen är motiverad. Utskottet förordar att tilläggsprotokoll III till Genèvekonventionerna samt lagförslaget godkänns utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår förvaltningsutskottet

att riksdagen godkänner det tilläggsprotokoll till Genèvekonventionerna som avses i regeringens proposition och

att lagförslaget godkänns utan ändringar.

Helsingfors den 25 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent
vordf. Tapani Mäkinen /saml
medl. Thomas Blomqvist /sv
Maarit Feldt-Ranta /sd
Juha Hakola /saml
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /gröna

Oiva Kaltiokumpu /cent
Elsi Katainen /cent
Timo Korhonen /cent
Outi Mäkelä /saml
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Unto Valpas /vänst
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Tuula Sivonen.